

Таким чином, вчинення злочину за попередньою змовою групою осіб або організованою групою відомо в законі в якості обставини, що підвищує суспільну небезпечність діяння для більшості умисних складів злочину, передбачених Особливою частиною КК, і є засобом індивідуалізації покарання.

Висновки. Таким чином, КК використовує різні форми співучасті в якості конститутивних ознак окремих складів злочину, передбачених Особливою частиною, для диференціації кримінальної відповідальності, а також індивідуалізації покарання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Українське кримінальне право. Загальна частина : підручник [текст] / за ред. В.О. Навроцького. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 712 с.
2. Козаченко І.Я. Санкції за преступлення против жизни и здоровья: обусловленность, структура, функции, виды [текст] / І.Я. Козаченко ; под ред. М.И. Ковалева. – Томск : Изд-во Томск. ун-та, 1987. – 232 с.
3. Козлов А.П. Уголовно-правовые санкции. Проблемы построения, классификации и измерения [текст] / А.П. Козлов. – Красноярск : Изд-во Краснояр. ун-та, 1989. – 171 с.
4. Козлов А.П. Система санкций в уголовном праве [текст] / А.П. Козлов. – Красноярск : Изд-во Краснояр. ун-та, 1991. – 120 с.
5. Ковалев М.И. О технике уголовного законодательства [текст] / М.И. Ковалев // Правоведение. – 1962. – № 3. – С. 142–146.
6. Ковалев М.И. Роль законодательной техники в конструировании уголовного законодательства [текст] / М.И. Ковалев // Вопросы совершенствования уголовно-правовых норм на современном этапе. – Свердловск, 1986. – С. 4–10.
7. Курс советского уголовного права [текст] : в 6 т. / Под. ред. А.А. Пионтковского, П.С. Ромашкина, В.М. Чхиквадзе. – М. : Изд-во «Наука», 1970. – Т. 2. – 515 с.
8. Кригер Г.Л. Общие начала назначения наказания [текст] / Г.Л. Кригер // Советская юстиция. – М. : Юридическая литература, 1980. – № 1. – С. 18–20.
9. Кругликов Л.Л. Смягчающие и отягчающие обстоятельства в советском уголовном праве. Часть особенная : учеб. пособие [текст] / Л.Л. Кругликов ; под общ. ред. Е.А. Фролова. – Ярославль : Изд-во Яросл. ун-та, 1979. – 90 с.
10. Советское уголовное право. Общая и особенная части : учебник [текст] / под ред. Н.И. Загородникова. – М. : Юридическая литература, 1975. – 568 с.
11. Кузнецова Н.Ф., Куринов Б.А. Отягчающие и смягчающие обстоятельства, учитываемые при определении меры наказания [текст] / Н.Ф. Кузнецова, Б.А. Куринов // Применение наказания по советскому уголовному праву. – М. : Изд-во Моск. ун-та, 1958. – С. 92–150.
12. Становский М.И. Назначение наказания [текст] / М.И. Становский. – СПб. : Изд-во «Юридический центр Пресс», 1999. – 480 с.
13. Ткаченко В.И. Общие начала назначения наказания [текст] / В.И. Ткаченко // Российская юстиция. – 1999. – № 1. – С. 10–11.
14. Уголовный кодекс Российской Федерации [текст] : с измен. и доп. на 25 июня 2013 г. – М. : Эксмо, 2013. – 192 с.
15. Про практику призначення судами кримінального покарання : постанова Пленуму Верховного Суду України від 24 жовтня 2003 р. № 7 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/v0007700-03>.
16. Тютюгін В.І., Ус О.В. Призначення покарання за незакінчений злочин та за злочин, вчинений у співучасті [текст] / В.І. Тютюгін, О.В. Ус // Питання боротьби зі злочинністю. – 2010. – Вип. 19. – С. 36–47.

УДК 342.11.2

АНТИНАРКОТИЧНЕ ЗАКОНОДАВСТВО В КРИМІНАЛЬНОМУ ПРАВІ СЛОВАЧЧИНИ

ANTIDRUG LEGISLATION IN CRIMINAL LAW OF SLOVAKIA

Писар С.,
доктор юридичних наук
факультету права Янка Ясіньського,
Висока школа (м. Сладковічево, Словацька Республіка)

Автор досліджує особливості правового регулювання антинаркотичної діяльності. Наводяться практичні елементи застосування антинаркотичного законодавства в кримінальному праві Словацької республіки.

Ключові слова: незаконний обіг наркотиків, зловживання наркотиками, наркотична злочинність.

Автор исследует особенности правового регулирования антинаркотической деятельности. Приводятся практические элементы применения антинаркотического законодательства в уголовном праве Словацкой республики.

Ключевые слова: незаконный оборот наркотиков, злоупотребление наркотиками, наркотическая преступность.

The author examines the peculiarities of legal regulation of drug activity. We give practical elements use anti-drug legislation in the criminal law of the Slovak Republic.

Key words: drug trafficking, drug abuse, drug crime.

Історія зловживання наркотиками та сучасність. Людина з самого початку свого існування орієнтувалась в природі шляхом спроб та помилок. Тому деколи неминучо була випадкова інтоксикація, що виникала в результаті помилкового проковтування рослинної і тваринної їжі. Люди поступово навчилися відрізняти різні природні продукти в залежності від того, який вплив вони мали на їх організм. Деякі вони вживали з задоволенням, а від використання інших навпаки відмовлялися.

Поступово люди навчилися класифікувати продукти, поєднувати різні види, а деякі повністю виключити зі свого раціону. Людина навчилася розрізняти і такі види, які змінюють поведінку і мислення, а також зрозуміла їх небезпеку. Вони використовувалися лише в рамках певних ритуалів, конкретною особою, зазвичай шаманом (даний порядок зберігся і до сьогодні в деяких племенах в Латинській Америці і Африці). В стародавні часи представники різних релігій вважали, що речовини, які викликають піднесення настрою, забуття або здатні викликати всілякі екстатичні стани, є даром богів. Ця точка зору зустрічається в баладах, легендах багатьох народів. Люди вірили, що можливо приготувати різні суміші, які би давали змогу спілкуватися з надприродними істотами, повертали молодість, викликали любов або позбавляли людину волі.

З впливом наркотиків ми зустрічаємось і в галузі культури і мистецтва, наприклад, багато картин, скульптур та музичних творів були створені в результаті наркотичного натхнення середньовічних майстрів. Одним із найстаріших відомих наркотиків є продукт індійської коноплі, яка відома протягом більше п'яти тисячоліть. Докази знайдені в багатьох історичних документах. Конопля була названа джерелом щастя, збудником сміху. Це препарат, відомий у всій Південній Азії. Звідти він поширився на весь світ, де отримав негативну репутацію. Сьогодні використання наркотиків, особливо марихуани і гашишу, поширено. Тому цілком зрозуміло, що людство всіма можливими силами перешкоджає і забороняє наркотики. Сучасна хімія дала нам не тільки ефективне лікування, а й викликала поширення речовин, які є небезпечними, викликають залежність.

У XIX столітті був виявлений потужний алкалоїд кокаїн, вже з'являються перші спогади про кокаїнові справи. Кокаїн вживався при лікуванні морфінозалежних пацієнтів. Проте одна залежність змінилася іншою. Прояв наркоманії у різних її формах стосується практично всіх країн світу і наша країна не є винятком. Цілком імовірно, що на території нашої країни зловживання психотропними речовинами почалося ще з часів неоліту. У той час це були психотропні ефекти від використання різних отруйних грибів.

Проблеми наркотиків в Словаччині виникають в шістдесятих роках, але майже до 1989 року офіційно не згадуються. Вказуються поодинокі випадки використання психотропних речовин серед молоді віком до 20 років, рідкі випадки куріння марихуани. Також

невеликий відсоток наркоманів серед медичних працівників, які мали доступ до морфіну.

Після 1989 року ситуація почала змінюватися, і проблема наркотиків стає все більш вираженою, у зв'язку з відкриттям кордонів у світі. З 1991 року почали з'являтися нові, численні випадки опіоїдних наркоманів, в першу чергу, героїну. Це було проблемою, тому що до того часу психіатрія займалася лише проблемами алкоголіків. Відповідно наркоманів лікували так само.

На початку 1993 року кількість наркоманів різко зросла і в 1994 році ситуація в Словаччині характеризується як епідемія наркотиків, за якої спостерігається дуже низький середній вік споживачів від 14 до 19 років. У 1995 році вживання наркотиків було зосереджено в основному в Братиславі і решту частини Словаччини не дуже зачіпало.

Проте в першій половині 1996 року Словацька Республіка стає транзитною країною на Балканському маршруті.

У 2000 році ситуація з наркотиками набула два боки. З одного, підвищився вік наркоманів до 20-24 років, а з іншого – зменшилась відсоткова різниця між наркоманами чоловіками та жінками. Словаччина може бути охарактеризована як країна з повністю розвиненим внутрішнім ринком, на якому представлені всі наявні на території Європейського Союзу наркотики. Можна сказати, що в 2004 році наркозлочинні структури повністю діяли в нашій країні. В основному це були організовані групи за етнічною ознакою та сімейним принципом. Пов'язана з наркотиками злочинність у порівнянні з іншими видами злочинів характеризується кількома особливостями. По-перше, їм властиво те, що вони використовують всі існуючі сучасні ресурси, що не завжди доступні караючим органам. По-друге, діяльність організації є таємною та законспірованою. Для збуту також залучають неповнолітніх.

В межах Словацької Республіки однозначно існувала тенденція високої концентрації наркотичної злочинної діяльності в Братиславі та її околицях. Основна частка організованої торгівлі наркотиками в столиці Братиславі здійснювалась групою етнічних албанців з Косова. Домінантом серед наркотиків в регіоні Братислави був героїн. На ринку спостерігалось зростання синтетичних наркотиків, таких як первитин та екстазі. Збільшення їх кількості на ринку було обумовлено доступністю та можливістю виготовлення з використання домашньої техніки. Можна констатувати, що Братислава, в якій представлені усі види наркотиків, відіграє провідну роль в плані наркозлочинності.

Наркотична ситуація в Європейському Союзі. Конопля залишається найбільш часто вживаним наркотиком на території Європейського Союзу. Принаймні один раз в житті її спробував майже кожен п'ятий мешканець. Винятком є Латвія, де переважає героїн. Найбільший відсоток припадає на Великобританію, а потім Іспанію та Францію. З точки зору обсягу, половина від загальної кількості коноплі, вилученої протягом останніх п'яти років припадає на

Іспанію. За друге місце серед наркотиків в Європі в даний час змагаються амфетаміни та екстазі. Наявні дані показують, що використання екстазі зростає, у той час як тенденції у використанні амфетаміну в більшості країн різні. Близько двох третин з держав-членів показують, що недавнє використання екстазі в молодих людей у віці від 15 до 34 років частіше, ніж амфетамінів. Європа залишається однією з найбільших територій виробництва екстазі, хоча паралельно зростає його виготовлення в Північній Америці та Азії. Основні виробництва залишаються як і раніше в Бельгії та Нідерландах. Превентивні заходи були збільшені, що пов'язано з вступом нових членів до ЄС. Кокаїн другий найбільш часто вживаний препарат після героїну, особливо в Нідерландах та Іспанії. Вживання героїну зараз у багатьох країнах ЄС є відносно стабільним і кількість користувачів з дев'яностих років зменшується. Це не стосується нових країн ЄС, де дані є обмежені. Невелике, але істотне, зниження смертності пов'язано з вживанням наркотиків. Згідно з наявними даними кількість смертей, пов'язаних з вживанням наркотиків, в останні роки зменшуються в ЄС. Але кількість загиблих є високою, ця тенденція зберігається. Деякі факти свідчать про те, що в нових державах-членах ЄС кількість смертей, пов'язаних з вживанням наркотиків, найближчим часом зростає.

Глибокого занепокоєння викликає епідемія ВІЛ в деяких країнах-членах ЄС і держав-сусідів. Естонія, Латвія, Росія і Україна є країнами з швидко зростаючою кількістю ВІЛ-інфікованих у світі, хоча є ознаки того, що в Естонії та Латвії епідемія вже на піку.

У Західній Європі епідемія серед ін'єкційних наркоманів, ймовірно, стабілізувалися або навіть знижується. Проте кілька найстарших країн ЄС також показує не зовсім втішні результати. В інших нових країнах-членах ЄС – Чеській Республіці, Словенії та Словаччині – частота ВІЛ інфікованих серед ін'єкційних наркоманів є дуже низькою, менше 1%. Розгляд проблеми існування наркотиків в нашій країні і в світі з самого початку і донині свідчить про проблему, яка цікавила, цікавить та буде цікавити не одне покоління професіоналів.

Як швидко та гнучко може реагувати наркотична діяльність на зміни реалій сьогодення, так і ми повинні швидко відповідати, аби не допустити такого розмаху наркотичної залежності, яку вже неможливо буде побороти ніякими існуючими засобами та методами.

Незаконна наркотична діяльність в сучасності (наркотичні злочини та сучасність). Незаконний обіг наркотиків, наркоманія являють собою визначний криміногенний фактор. Незаконне виробництво та розповсюдження наркотиків є одним з основних видів діяльності міжнародної організованої злочинності, а також прагнення до відмивання грошей, які приходять від усіх видів діяльності організованої злочинності, отже, незаконним обігом наркотиків. Охарактеризувати взаємозв'язок наркоманії і злочинності можна на основі різних критеріїв. Визначення цих критеріїв здійснюється окремим предметом, що характерно для конкретного науки,

наприклад, права, криміналістики, кримінології, психології, соціології та ін.

Виходячи із поліцейської теорії та практики, зрозуміло, що визначення цих відносин має важливе значення, так, їх знання створює основу для реалізації кримінальної політики, тобто для реалізації всіх заходів по боротьбі зі злочинністю. Пов'язана з наркотиками злочинність у порівнянні з іншими видами злочинів характеризується кількома особливостями. Громадськість критично відноситься до зовнішніх проявів (порушення спокою громадян наркоманами, зокрема збільшення підліткової злочинності) і до наслідків такої злочинності. Ми можемо розділити діяльність, спрямовану на поширення наркотиків на внутрішній арені, і діяльність на міжнародній арені наркотиків. У першому випадку при ввезенні наркотиків на нашу територію та їх подальшому розподілі до споживача через дилерів нічого не змінилося.

У другому випадку мова йде про організацію або сприяння в транспортуванні наркотиків з регіонів на ринки за межами нашої держави. У державі є кілька злочинних організацій, які є частиною міжнародних злочинних угруповань, або працюють в тісному контакті з ними, надають кур'єрські послуги, займаються перевантаженням і тимчасовим зберіганням наркотиків. Також існують і нові форми торговельних угод та про передачу інформації між людьми, що скоюють даний злочин, що здійснюється через Інтернет. Виконавцями в сфері злочинної діяльності з ввезення наркотиків в Словацькій Республіці в основному є громадяни албанської національності та організовані ними так звані «сім'ї» родом з Македонії, Косово, інших частин колишньої Югославії та Албанії. Це іммігранти і репатріанти, які мають зв'язки в зарубіжних кримінальних структурах. У реалізації наркотиків також відіграють головну роль організації, керовані громадянами албанського походження, які поділяють територію Словацької Республіки, мають так зване ексклюзивне право на постачання дилерам в певному регіоні. У безпосередньому продажу наркотиків споживачу відіграють головну роль представники ромської національності та їх родини, які доставляють споживачеві наркотиків, як правило, додому.

Особливості вчинення злочинів з незаконного обігу наркотиків. На основі аналізу зареєстрованих злочинів у сфері обігу наркотиків можна сказати, що вони вчинені певним, властивим їм способом. Цей спосіб має особливі характеристики, які складають його криміналістичний зміст. Конкретні ознаки – це, в першу чергу, мотив, мета, об'єкт, спосіб та поведінка злочинця на місці вчинення, до і після вчинення злочину та інші. На практиці поліція розкриває злочини, пов'язані не тільки з незаконним виробництвом, розподілом, імпортом, продажем наркотиків, але і споживанням, а також вчиненням інших злочинів, пов'язаних з наркозлочинністю. Словацька Республіка не посідає значне місце в сфері виготовлення наркотиків. Вирощування марихуани, як правило, здійснюється тільки в особистих потребах того, хто вирощує, або його невеличкого оточення.

Метамфетамін (мет), який синтезували з ефедрину або лікарських препаратів з високим вмістом таких речовин, які виробляються в Словаччині. У наших умовах більшість мету виробляється в невеликих нелегальних лабораторіях. Деякі словацькі виробники пов'язані з чеськими, які забезпечують їх сировиною та інструкціями для виготовлення. Проблема, що пов'язана з виявленням та документуванням злочину, є те, що, як правило, не знаходиться кінцевий продукт – первітин, а тільки сировина або інструкції для його виготовлення.

У зв'язку з цим Словацька Республіка відіграє важливу роль та посідає важливе місце серед країн, через які наркотики транспортуються в країну призначення.

Формами організованого транзиту наркотиків через територію Словацької Республіки є: а) операції без зв'язку з організацією, що працює на території Словаччини (характерною особливістю є те, що, незважаючи на виявлення товарів, як правило, не представляється можливим притягнути до відповідальності організаторів цих операцій), б) транзит, що управляється з-за кордону за участю словацьких громадян. При вчиненні злочинів виконавці:

- застосовують так званий «реекспорт» через фірми, що засновані на території нашої країни з цією метою, їх господарська діяльність використовується задля торгівлі наркотиками;

- створюють склади без їх належного прикриття легальною господарською діяльністю;

- операції, що здійснюються організованими кримінальними структурами, які напряму управляються громадянами Словацької Республіки.

Специфіка вчинення такого злочину є такою самою, як і при транзиті.

Злочинці здійснюють імпорт: а) під виглядом легальної іноземної юридичної особи (таким чином, як правило, імпортується більше наркотиків), б) за допомогою кур'єрів.

Розповсюдження наркотиків має характеристики організованої злочинності, яка перебуває на території Словацької Республіки в руках злочинних груп іноземних громадян.

Групи, які беруть участь у розподілі препаратів, виявляють різний ступінь організації:

- організовані групи, які не мають ознаки високої форми злочинної діяльності, забезпечують розповсюдження наркотиків на території республіки;

- організовані групи, побудовані на етнічних, сімейних і релігійних принципах. Членів поєднують сімейні та довготривалі дружні стосунки. Інші особи не мають можливості приєднатися до їх лав, займають позиції кур'єрів, водіїв, охоронців, забезпечують інший сервіс для членів групи.

Група дилерів, що спеціалізуються на продажу наркотиків, утворюють найнижчу ступінь наркотичної торгівлі. На цьому рівні здійснюються прямі продажі споживачам. Особливістю Словаччини є так званий «квартирний продаж», коли продаж наркотиків відбувається в будинках дилерів, тому важко говорити в Словаччині про відкриту нарко-

тичну діяльність. Цим видом продаж, як правило, займаються представники ромської національності, а також зустрічаються громадяни колишньої Югославії, які в наших містах орендують квартири. Такі особи пропонують покупцям наркотику, зокрема героїну, застосовувати препарат безпосередньо в їх квартирі. Більшість наркотиків зберігається у сусідніх квартирах або в місцях загального користування. Іншою формою є вуличний продаж. Це прямий продаж наркотичних засобів та психотропних речовин споживачам, серед яких є багато неповнолітніх та осіб що є неосудними. Іншим варіантом продажу є продаж «по-телефону», коли дилер не носить більше товарів, ніж 5-10 доз, а такий продаж повинен бути схвалений постачальниками.

Розповсюдження наркотичних засобів у розважальних центрах є також однією з основних форм продажу таких речовин, яка характеризується вищою формою організованості, оскільки особи, що продають наркотики, здебільшого мають певний ступінь захисту як з боку власника, так і з боку іншого керівника розважального центру, які мають від продажу певну вигоду. Інший варіант продажу полягає у продажу наркотиків через так звані «мертві сховки». Продаж здійснюється за погодженням із дилером, споживач знає в якому потаємному місці буде знаходитись наркотичний препарат.

Криміногенні фактори наркотичної залежності. Поширення наркоманії в суспільстві піднімає ряд питань, що стосуються виявлення причин залежності, зокрема соціальних, суспільних та психологічно-особистісних. Вивчаються критерії спадковості та залежність з психологічним здоров'ям людини. Причини виникнення наркотичної залежності є в кожній окремій особі індивідуальними, неможна з точністю виявити ту, що привела до вживання наркотику. Для одних рушійний фактор приведе до зловживання героїну, а для інших – марихуани. Інший тригер наркоманії до героїну й іншим може бути використання марихуани. Мова йде про складне явище, настільки складне, що ми можемо вважати, що залежність від наркотичних засобів є багатофакторною. Тобто дія кількох кримінальних факторів в сукупності викликає кінцевий результат, яким є наркоманія. Цікавим є те, що не в усіх випадках мова йде про негативні криміногенні чинники. Деколи і вплив позитивних факторів може викликати негативні наслідки для людини.

Особистісні схильності людини, у результаті яких може виникнути наркотична залежність, можна поділити умовно на кілька типів:

- 1) люди з підвищеною чутливістю, занепокоєнням, вразливі;
- 2) люди-екстраверти, суперечливі;
- 3) люди з низьким інтелектом і довгостроковими поведінковими розладами;
- 4) особи з високим ступенем сприятливого відношення до наркотичних препаратів;
- 5) психопатичні особистості;
- 6) невротики.

Очевидно, що залежність від наркотиків йде не тільки від самого препарату, але і від особливостей

конкретної людини, її рівня освіченості, середовища життя та доступності наркотику.

Велике значення мають також фактори, включаючи стресові ситуації фізичного і психічного походження. Наркотики часто є причиною злочинів усіх видів. Мова йде не тільки про конкретні злочини з зловживання ними, але про їх незаконне виготовлення, зберігання, розповсюдження, та пов'язані з ними майнові злочини та злочини проти життя та здоров'я людини.

Пов'язаною з наркотиками злочинністю є:

1) злочинні діяння, вчинені у зв'язку з виробництвом, зберіганням, розповсюдженням і використанням наркотиків, і це включає в себе виробництво, зберігання і розповсюдження об'єктів, що використовуються для виготовлення наркотичних засобів;

2) злочин вчинений під впливом наркотиків у різних групах правопорушників через прийом наркотиків;

3) злочинні діяння, вчинені з метою отримання коштів для закупівлі наркотиків.

Наркотики і пов'язана з ними залежність є найбільш визначними криміногенними факторами наркозлочинності.

Факторами ризику поширення наркотичних засобів на території Словаччини є:

- географічне місцезнаходження Словацької Республіки;

- висока пропускна здатність кордонів;

- недостатньо ефективне законодавство (зокрема, з точки зору ефективних контрзаходів та рівня покарання);

- відсутність сил і засобів (наприклад, поліції, митниці при виявленні наркотиків);

- збільшення кількості наркотиків (у зв'язку з погіршенням економічної та соціальної ситуації в сім'ї);

- зниження вікової групи споживачів (відсутність профілактики в цій області);

- міжнародна обстановка (інтернаціоналізація наркотиків діяльності).

Характеристики наркозлочинів впливають з огляду на типові способи їх скоєння, на основі чого поділяємо на три основні групи, а саме:

1 Злочини, скоєні під впливом наркотиків, спрямовані на їх придбання.

2 Злочини, пов'язані з виробництвом, зберіганням та розповсюдженням наркотиків, обладнання для їх виробництва, розподілу та володіння на тій чи іншій території.

3 Злочини, пов'язані з імпортом, експортом або транспортуванням наркотиків.

Багато суспільних, соціальних, економічних та політичних змін в нашій країні створили нові умови для існування наркотичної діяльності. Відкриття кордонів, вільна торгівля спричинили те, що крім «домашніх» дилерів, з'явилися ще й іноземні, виникла кур'єрська діяльність.

Висновок. Автор вважає за необхідне здійснити типологію осіб, які вчинили злочини, пов'язані з наркотиками.

Імпортом наркотиків на території Словаччини займаються організації, для яких торгівля наркоти-

ками є одним із основних видів діяльності, а також ті, що займаються під виглядом легальної господарської діяльності. Організація першого типу характеризується, загалом, всіма ступенями ієрархії. Прибуток інвестується в закупівлю озброєнь, корпорацій та нерухомості в Словаччині і за кордоном. В значній мірі ці злочинні групи здійснюють весь спектр злочинної наркотичної діяльності.

В поліцейській практиці ми зустрічаємося з характеристиками злочинців, які можна поділити на три окремі групи.

Перша група – злочинці, що залежать від наркотичних засобів і психотропних речовин. Ці речовини (у зв'язку зі ступенем залежності) поступово стають причиною зміни їх способу життя або смерті. Метою їх діяльності є або безпосередньо придбання наркотичних засобів чи психотропних речовин, або отримання коштів на їх придбання. Торгівля наркотиками в їх класичній діяльності здійснюється у виняткових випадках, на початковому етапі, коли вони є тільки споживачами. У подальшому наркотичні засоби та психотропні речовини стають основним змістом та мотивом їх діяльності. Тривожним залишається той факт, що граничний вік осіб, що зловживають наркотиками, скорочується. Дедалі більше стає осіб, які мають перший досвід вживання наркотичних засобів у 15 річному віці.

Другу групу осіб становлять злочинці, які виробляють наркотичні засоби та психотропні речовини або їх розповсюджують. Виробники наркотичних засобів та психотропних речовин володіють певними знаннями, зокрема з хімії та фізики. В більшості випадків мова йде про досвідчених людей, які отримали знання шляхом самоосвіти. Виробники створюють окрему групу, які займаються даним видом діяльності з метою отримання прибутку. Як показує практика, мова не йде про наркотично залежних осіб.

Третю групу складають злочинці-менеджери кримінальних груп. Кримінальний закон вирізняє поняття «організована» та «злочинна» група.

Під організованою групою відповідно до даного закону розуміється об'єднання щонайменше трьох осіб з метою створення злочину, з чітким поділом обов'язків між членами групи. Діяльність групи є плановою та чітко координованою.

Злочинною групою відповідно до кримінального закону є структурована група, що складається щонайменше з трьох осіб, яка існує протягом певного проміжку часу та є координованою з метою створення одного або більше злочинів. Кримінальна діяльність кваліфікується відповідно до § 233 або деяких законів про боротьбу із корупцією згідно восьмого параграфу третьої частини з метою одержання прямої чи непрямой фінансової або іншої вигоди.

У разі наркозлочинності діяльність злочинців найчастіше спрямована проти життя та здоров'я, проти власності, проти моралі та людських цінностей.

Відзначимо, що злочинна діяльність в сфері наркотичних засобів та психотропних речовин набула організованого характеру.